

I dette arbejde kommer vi ikke uden om at erkende, at Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd blev skabt under andre historiske forudsætninger, og at det er væsentligt, at vi ikke sætter lighedstegn mellem det brede nordiske samarbejde og samarbejdet i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Det nordiske samarbejde er en helhed, et mangfoldigt samarbejde mellem regeringer, parlamenter, organisationer, virksomheder og borgere i Norden. Og der er ikke mindst tale om et netværk af forbindelser mellem de enkelte mennesker i Norden.

Når vi taler om videreudvikling af det nordiske samarbejde, må vi fordomsfrit se på, hvordan de nordiske lande bedst samarbejder indbyrdes under nye vilkår. Vi skal ikke opbygge fælles bureaukratier, hvor samarbejdet måske mere smidigt udvikles i et uformelt samarbejde mellem myndighederne i de nordiske lande. Vi skal på den anden side heller ikke afvikle vel-fungerende fællesnordiske institutioner, hvor de fortsat har en naturlig rolle. Måske er der endda eksisterende nationale institutioner, som med større effektivitet og nytte for de nordiske brugere vil kunne drives i fællesskab. Det sidste er en af de ting, vi netop i samarbejdsministerregi på det islandske formandskabs initiativ har besluttet skal undersøges nærmere. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at vi tænker fleksibelt og fordomsfrit og også har den nordiske nytte i tankerne. Hvad kan vi gøre bedre i fællesskab end hver for sig? Hvordan undgår vi dobbeltarbejde? Hvad klares bedst i den nordiske sammenhæng? Og hvad klares bedst i den europæiske ramme? Men det er vigtigt at understrege, at meget af det nordiske samarbejde også har en værdi i sig selv.

Det er først, når vi kender resultatet af folkeafstemningerne i alle de tre nordiske ansøgerlande, at vi vil kunne indlede de egentlige overvejelser om det nordiske samarbejdes form og indhold. Men lad mig allerede i dag give et bud på, i hvilken retning jeg ser det nordiske samarbejde vil udvikle sig i de kommende år.

Det første krav vil være, at vi tilpasser samarbejdet til udviklingen i EØS og EU og til udviklingen i Europa i bredere forstand. Vi må derfor under alle omstændigheder finde frem til, hvilke spørgsmål der bedst afklares i en europæisk sammenhæng, og hvilke der er egnede for fællesnordiske løsninger. Der bliver mulighed for et konkret og praktisk samarbejde på en lang række områder i forhold til EU. Og med de nordiske landes fælles værdigrundlag og sam-

fundssyn kan vi være med til at sætte den politiske dagsorden. På den anden side må vi også realistisk erkende, at der vil være områder, hvor interessen modsætninger mellem de nordiske lande vil komme tydeligere frem.

Dernæst tror jeg, at vi vil fortsætte vort fælles engagement over for Nordens nærområder. Samarbejdet over for Nordens nærområder og muligvis også det arktiske engagement vil også fremover være vigtige indsatsområder, uanset hvor mange nordiske lande der bliver medlem af EU.

Kultur, forskning og uddannelse er allerede i dag højt prioriterede i det nordiske samarbejde, således som det også afspejles i det forslag til budget for 1995, der fremlægges på sessionen. Grundlaget for det nordiske samarbejde er vores fælles kulturidentitet. Den skal bevares og styrkes.

Under den gennemgang, der forestår, vil regeringen være meget lydhør over for de synspunkter, der fremsættes fra parlamentarisk side. Vi kan ikke videreudvikle det nordiske samarbejde og tilpasse det til den nye situation i Europa uden det nødvendige samspil mellem regeringer og parlamentarikere. Det er selve grundideen bag Nordisk Råd.

Vi vil også være meget opmærksomme på, at en del af Norden – Island, Færøerne og Grønland – under alle omstændigheder vil stå uden for EU-samarbejdet. For Færøernes og Grønlands vedkommende gælder endvidere, at de også står uden for EØS-aftalen. Det er af afgørende betydning, at vi finder løsninger, der sikrer, at Island, Færøerne og Grønland fastholder i den nordiske kreds og deltager i den europæiske udvikling i bredere forstand. Helé den nordiske kreds har en fælles forpligtelse og en fælles interesse i at præge udviklingen.

Herefter nogle ord om Nordisk Ministerråds budget for 1995, som vi skal vedtage på sessionen i Tromsø.

Den totale budgetramme er på 706 mio. kr., hvilket er en udvidelse med 50 mio. kr. i forhold til 1994. De to største sektorer er uddannelse og forskning samt kultursamarbejdet med henholdsvis 202 og 139 mio. kr. Tilsammen foreslås bevillingen til disse to sektorer i 1995 forøget med 15,5 mio. kr. i forhold til 1994 som led i opfyldelsen af statsministrenes beslutning fra 1992 om, at kultur samt uddannelse og forskning i 1996 skal tildeles 50 pct. af Nordisk Ministerråds budget.